

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 302/2018-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. januára 2019 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Mojmirá Mamojku v konaní o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Jozef Holič s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Jozef Holič, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 5/2005 v období po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 133/2017 z 24. mája 2017, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny

základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 5/2005 v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 133/2017 z 24. mája 2017 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Krajský súd v Trnave povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Krajský súd v Trnave je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 475,05 € (slovom štyristosedemdesiatpäť eur a päť centov) na účet jeho právnej zástupkyne Advokátskej kancelárie JUDr. Jozef Holič s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 302/2018-11 zo 7. augusta 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 5/2005 (ďalej

aj „napadnuté konanie“) v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 133/2017 z 24. mája 2017.

2. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

«Obsahom podanej sťažnosti bolo, že trestné konanie vedené pred porušovateľom, Krajským súdom v Trnave, trvá odo dňa 11.03.2005, kedy [REDAKOVANÉ], prokurátorka Krajskej prokuratúry Trnava podala porušovateľovi obžalobu pod zn. Kv 8/05-22 na obvinených [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] pre trestný čin podvodu spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31.12.2005.

V trestnej veci [REDAKOVANÉ] bolo vznesené obvinenie dňa 05.11.2000. K dnešnému dňu sa datuje december 2017, pričom trestné konanie začína okamihom, kedy sa osoba stáva obvineným, teda od úradného oznámenia príslušného orgánu osobe, že je obvinená zo spáchania trestného činu.

Summa summarum od údajného spáchania skutku uplynulo viac ako 18 rokov. Od vznesenia obvinenia uplynulo 17 rokov a konanie pred súdom bude v marci 2018 „oslavovať“ 13 rokov.»

Ďalej sťažovateľ uviedol:

«V deň podania sťažnosti (dňa 23.01.2017) bol zároveň vytyčený termín hlavného pojednávania pred porušovateľom.

Vzhľadom na neustálu aktivitu obžalovaného a jeho obhajcu upozorniť porušovateľa na stále trvajúce a stupňujúce sa porušovanie práv, ustanovil predseda senátu porušovateľa obžalovanému náhradnú obhajkyňu. Proti jeho vôli.

Vytyčil ďalší termín pojednávania na 13.03.2017. Obžalovaný podal dňa 07.02.2017 porušovateľovi podanie označené ako „Upovedomenie o pojednávani na deň 13.03.2017 — vyjadrenie“. Toto podanie dal v ten istý deň na vedomie aj Krajskej prokuratúre v Trnave.

Na pojednávani konanom dňa 13.03.2017 za prítomnosti náhradnej obhajkyne [REDAKOVANÉ] uložil predseda senátu porušovateľa obžalovanému poriadkovú pokutu vo výške 1.000,- €, pretože obžalovaný údajne narúša priebeh pojednávania. V jeho záujme je predvolávať svedkov a oslobodenie obžalovaného spod obžaloby kategoricky odmieta.

Pojednávanie odročil na 03.05.2017.

Obžalovaný proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty podal v zákonnej lehote sťažnosť. Svoju sťažnosť odôvodnil tým, že na pojednávaní konanom dňa 11.04.2016 do zápisnice udelil súhlas s konaním všetkých ďalších hlavných pojednávaní v jeho neprítomnosti.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.04.2017 pod sp. zn. 5Tost 12/2017 bolo napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trnave z 13.03.2017 pod sp. zn. 2T/5/2005 podľa § 149 ods. 1 písm. a) Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb..) zrušené v celom rozsahu.

V apríli 2017 Ústavný súd Slovenskej republiky prijal sťažnosť [REDAKOVANÉ] na ďalšie konanie. Porušovateľ podal k sťažnosti svoje vyjadrenie a sťažovateľ k nemu prostredníctvom svojho právneho zástupcu zaujal stanovisko.

Termín hlavného pojednávania vytýčený porušovateľom na deň 03.05.2017 bol dňa 25.04.2017 zrušený z dôvodu predloženia spisu Ústavnému súdu Slovenskej republiky.

Dňa 22.06.2017 bolo obhajcovi obžalovaného doručené predvolanie na hlavné pojednávanie s vytýčeným termínom na 18.09.2017.

Dňa 17.07.2017 bol právnenému zástupcovi sťažovateľa doručený nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.05.2015 pod zn. I. ÚS 133/2017.

Týmto nálezom bolo skonštatované, že základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 listiny základných práv a slobôd a prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/5/2005 porušené bolo.

Krajskému súdu v Trnave sa prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/5/2005 konať bez zbytočných prieťahov.

Bolo mu priznané finančné zadosťučinenie v sume 3.500,- € a trovy právneho zastúpenia v sume 562,21 €.»

Napokon sťažovateľ uviedol:

„Podaním zo dňa 12.09.2017 obhajca aj obžalovaný ospravedlnili svoju neúčast' na hlavnom pojednávaní vytýčenom na deň 18.09.2017. Obhajca sa ospravedlňoval

z dôvodu pobytu v zahraničí a obžalovaný poukazoval na svoj súhlas s konaním v neprítomnosti zo dňa 11.04.2016. Na záver obaja uviedli, že hlavným dôvodom ich neúčasti je, že v tomto čase súd porušuje právo obžalovaného na skončenie veci v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd s poukazom na čl. 2 ods. 2 a čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.

Obžalovaný navyše dňa 04.09.2017 doručil porušovateľovi Výslovné odmietnutie účasti na hlavnom pojednávaní.

Na pojednávaní konanom dňa 18.09.2017 uložil predseda senátu porušovateľa obžalovanému poriadkovú pokutu vo výške 1.000,- €. Pojednávanie bolo odročené na 08.11.2017.

Proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty zo dňa 18.09.2017 podal dňa 05.10.2017 sťažnosť obžalovaný a dňa 09.10.2017 bola podaná ďalšia sťažnosť, prostredníctvom obhajcu (viď príloha).

Uznesením zo dňa 25.10.2017 pod sp. zn. 6 Tost 36/2017 Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil podľa § 149 ods. 1 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb) napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trnave. V odôvodnení uznesenia sa okrem iného uvádza, že poriadková pokuta bola obžalovanému uložená nezákonne, a keďže na pojednávaní bol prítomný prokurátor, náhradný obhajca a svedkovia, hlavné pojednávanie sa konať mohlo.

V súvislosti s pojednávaním vytyčeným na deň 08.11.2017 opäť obžalovaný doručoval porušovateľovi svoje Výslovné odmietnutie účasti na hlavnom pojednávaní. Zvolený obhajca rovnako ospravedlňoval svoju neúčasť.

Prekvapivým však bolo, že dňa 07.11.2017 svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnila aj náhradná obhajkyňa. V podaní vyjadrila svoju pochybnosť o tom, či inštitút náhradného obhajcu nebol v danom prípade použitý na systematické porušovanie základných práv obžalovaného (viď príloha).

Predseda senátu porušovateľa uložil náhradnej obhajkyňi na hlavnom pojednávaní konanom dňa 08.11.2017 poriadkovú pokutu vo výške 1.000,- €.

Proti uzneseniu podala náhradná obhajkyňa v zákonnej lehote sťažnosť.

V súčasnosti je vytyčený termín hlavného pojednávania na deň 15.01.2018. “

S prihliadnutím na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod 2T 5/2005 stále trvá.

II. Krajskému súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 2T 5/2005 sa zakazuje pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvalé bytom [REDAKOVANÉ] garantovaných Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

III. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ] sa priznáva nárok na primerané spravodlivé finančné zadostučinenie vo výške 1.000,- €, ktoré je porušovateľ povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa Advokátska kancelária JUDr. Jozef Holič s.r.o. vedený v Slovenskej sporiteľni, a.s., IBAN: SK 64 0900 0000 0051 3702 4858 do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti nález.

IV. Sťažovateľovi sa priznáva nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom SR vo výške 312,34 € s DPH, ktoré je porušovateľ povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa Advokátska kancelária JUDr. Jozef Holič s.r.o. vedený v Slovenskej sporiteľni, a.s., IBAN: SK 64 0900 0000 0051 3702 4858 do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti nález.“

3. Krajský súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti prípisom sp. zn. Spr 462/18 z 22. augusta 2018, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„V predmetnej veci bol určený termín hlavného pojednávania na :

• 18.09.2017, ktorý bol z dôvodu neprítomnosti obžalovaného a obhajcu odročený a obhajcovi uložená poriadková pokuta

• 08.11.2017, ktorý bol z dôvodu neprítomnosti obžalovaného, obhajcu a náhradnej obhajkyne odročený a náhradnej obhajkyne uložená poriadková pokuta

• 08.01.2018 a 15.01.2018, ktoré boli odročené z dôvodu práceneschopnosti predsedu senátu

Spis krajského súdu bol predložený Najvyššiemu súdu SR v období :

• od 19.10.2017 do 30.10.2017 (rozhodovanie o sťažnosti obhajcu JUDr. Holiča)

• od 27.11.2017 do 14.12.2017 (rozhodovanie o sťažnosti náhradnej obhajkyne

██████████

• od 20.02.2018 do 10.05.2018 (dovolanie náhradnej obhajkyne ██████████ - zamietnuté)

Z uvedeného vyplýva, že hlavné pojednávanie v dňoch 18.09.2017 a 08.11.2017 bolo odročené z dôvodu neprítomnosti obhajcu ako aj náhradného obhajcu a taktiež krajský súd nemohol vo veci z objektívnych príčin konať, nakoľko bol spis predložený Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o sťažnosti obhajcu ako aj náhradnej obhajkyne, ako aj z dôvodu podania dovolania náhradnej obhajkyne.

Z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti predsedu senátu ██████████ v zmysle Dodatku č. 4 k RP na rok 2018 bol dňa 13.02.2018 vygenerovaný nový predseda senátu ██████████, ktorý vzhľadom na rozsiahlosť spisového materiálu potrebuje určitý čas na preštudovanie spisu. “

4. Súčasťou vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti z 22. augusta 2018 bol aj prehľad dosiaľ vykonaných procesných úkonov v napadnutom konaní v období po právoplatnosti nález ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 133/2017 z 24. mája 2017, ktorého priebeh bol takýto:

„22.05.2017 - spis vrátený z ÚS Košice stým, že ÚS prijal sťažnosť obž.

██████████.

02.06.2017 - vec predložená predsedovi senátu za účelom ďalšieho postupu vo veci.

16.06.2017 - vytýčený termín H P na deň 18.09.2017.

17.07.2017 - doručený tunajšiemu súdu Nález Ústavného súdu SR, kde bolo rozhodnuté, že bolo porušené právo obžalovaného a KS v Trnave bolo prikázané konať bez zbytočných prieťahov, obž. ██████████ bolo priznané finančné zadostučinenie v sume

3.500 Eur, ktoré je povinný KS zaplatiť a zároveň KS v Trnave má uhradiť obž. [REDACTED] trovy práv. zastúpenia v sume 562,21 Eur.

18.09.2017 - nedostavil sa obž. [REDACTED], ani jeho obhajca JUDr. Holič (doruč. predvolania mali vykázané obaja). Obžalovanému [REDACTED] bola uložená poriadková pokuta vo výške 1.000 Eur. HP odročené na T: 08.11.2017.

05.10.2017 - podaná sťaž. obž. [REDACTED] (proti poriadkovej pokute).

11.10.2017 - podaná sťaž. obhajcu JUDr. [REDACTED] (proti poriadkovej pokute).

19.10.2017 - spis zaslaný na NS SR - sťažnosť obžalovaného [REDACTED] a sťažnosť jeho obhajcu - JUDr. Jozefa Holiča (proti uloženiu poriadkovej pokuty vo výške 1000 Eur).

30.10.2017 - NS SR rozhodol, zrušil uznesenie tunajšieho súdu o poriadkovej pokute.

31.10.2017 - uznesenie sa doručuje procesným stranám.

08.11.2017 - hlavné pojednávanie, nedostavil sa obž. [REDACTED], obhajca JUDr. Jozef Holič a náhradná obhajkyňa [REDACTED] (ktorí ospravedlnili svoju neúčast' na HP), preto muselo byť HP odročené na termín 15.01.2017. Náhradnej obhajkyne bola uložená poriadková pokuta vo výške 1.000 Eur.

27.11.2017 - spis zaslaný NS SR - na rozhodnutie o sťažnosti náhradnej obhajkyne - [REDACTED] (poriadková pokuta vo výške 1.000 Eur).

14.12.2017 - vec vrátená z NS SR stým, že poriadková pokuta [REDACTED] vo výške 1.000 Eur bola potvrdená uznesením NS SR sp. zn 2Tos/43/2017 zo dňa 06.12.2017.

08.01.2018 - termín HP určený na deň 15.01.2018 bol zrušený, z dôvodu dlhodobej PN predsedu senátu [REDACTED].

23.01.2018 - podané dovolanie proti uzneseniu NS SR zo dňa 06.12.2017 sp. zn. 2Tos/43/2017 (ohľadom poriadkovej pokuty obhajkyne - [REDACTED]) prostredníctvom obhajcu JUDr. Jozefa Holiča. Spis bude predložený po vrátení doručienky z KP a vyjadrení sa k dovolaniu na NS SR.

13.02.2018 - vec prerozdelená z dôvodu dlhodobej PN predsedu senátu [REDACTED] [REDACTED] v zmysle Dodatku č. 4 k RP na rok 2018 (generovanie nového predsedu senátu - [REDACTED]).

20.02.2018 - spis zaslaný na NS SR Bratislava (dovolanie náhrad, obhajkyne [REDAKČNÝ ZNAČENIE], podanej prostredníctvom obhajcu JUDr. Jozefa Holiča), doposiaľ spis nie je vrátený.

10.05.2018 - spis vrátený zNS SR Bratislava - dovolanie náhrad, obhajkyne [REDAKČNÝ ZNAČENIE] - odmietnuté.

16.05.2018 - úprava na doručovanie uznesenia NS SR - úprava realizovaná 16.05.2018.

17.05.2018 - výzva - náhrad, obhajkyňa - [REDAKČNÝ ZNAČENIE] - treba uhradiť poriadkovú pokutu vo výške 1.000 Eur, lehota do 08.06.2018.

12.06.2018 - podanie obhajcu JUDr. Jozefa Holiča, ktorý svojim podaním si sťažuje na prieťahy v konaní.

13.06.2018 — vec predložená predsedovi senátu za účelom ďalšieho postupu vo veci.

02.07.2018 - poplatok - poriadková pokuta vo výške 1.000 Eur (náhradná obhajkyňa [REDAKČNÝ ZNAČENIE]), odstúpená na vymáhanie cez Justičnú pokladňu Bratislava. “

Ústavný súd zistil, že vo veci bol nariadený termín hlavného pojednávania na 25. február 2019.

5. K vyjadreniu krajského súdu k sťažnosti sťažovateľ zaujal stanovisko podaním doručeným ústavnému súdu 19. septembra 2018, v ktorom okrem iného uviedol:

„Ďalej k vyjadreniu Krajského súdu v Trnave uvádzame, že porušovateľ neuvádza žiadne kritické zistenia, prečo súd nie je schopný po nekonečných množstvách termínov pojednávania vec prejednať bez prieťahov a v lehote primeranej na skončenie veci.

Porušovateľ koná naďalej neefektívne a tento svoj prístup si nie je schopný obhájiť. Neefektívnosť konania sa prejavuje najmä v tom, že súd mal reagovať na návrh obhajoby na hlavnom pojednávaní. Tvrdíme, že porušovateľ v tomto prípade zneužil inštitút náhradného obhajcu. Pokiaľ ide o predloženie spisu Najvyššiemu súdu za účelom sťažnosti obhajcu, ako aj náhradnej obhajkyne a z dôvodu podania dovolania náhradnej obhajkyne, porušovateľ nemusel predkladať Najvyššiemu súdu celý spis, resp. mohol vyhotoviť jeho fotokópiu.

O uvedenom svedčí Vyjadrenie k podanej sťažnosti ako aj Odpoveď predsedu Krajského súdu v Trnave zo dňa 18.06.2018 pod zn. Spr 353/18.

K opätovnej dlhodobej pracovnej neschopnosti predsedu senátu [REDAKOVANÉ], a následnému prideleniu veci [REDAKOVANÉ] uvádzame len toľko, že Trestný poriadok ponúka konaniu pred súdom dostatočné možnosti ako skončiť vec v primeranej lehote.

V danom prípade ide o trestnú vec, ktorá je pred súdom 13 rokov (od spáchania skutku uplynulo 20 rokov), preto by jej mala byť venovaná zvýšená pozornosť. Navyše porušovateľ Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.05.2017 pod sp. zn. I. ÚS 133/2017 absolútne ignoruje.

V súčasnosti je každý úkon trestného konania porušením práv sťažovateľa, pretože sa realizuje po uplynutí primeranej lehoty na skončenie veci. Táto lehota je s poukazom na čl. 7 ods. 5 Ústav) Slovenskej republiky záväzná.

Sťažovateľ je už bezmocný a sme toho názoru, že vzniknutú situáciu sme už podrobne rozpísali v podanej sťažnosti. S dôverou sa obracia na Ústavný súd Slovenskej republiky, aby konečne došlo k zastaveniu konania a k zastaveniu porušovania jeho práv.“

Okrem uvedeného sťažovateľ ďalej žiadal zvýšiť finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom na sumu 2 000 € a taktiež uplatnil zvýšenie trov konania za tretí právny úkon.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou okrem iného domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

9. Sťažovateľ zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (m. m. IV. ÚS 221/04). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

12. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

13. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva má obvinený právo na to, aby o jeho trestnom obvinení bolo rozhodnuté v primeranej lehote. Toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Podmieňuje priamo spravodlivý charakter konania tým, že zabraňuje strate dôkazov alebo oslabeniu ich dôkaznej hodnoty. Bráni tiež tomu, aby obvinený bol príliš dlho vystavený zásahom do svojich práv a slobôd a neistote o svojom osude (rozsudok ESLP vo veci Wemhoff v. Nemecko z 27. 6. 1968).

14. Pokiaľ ide o primeranosť lehoty, v ktorej má byť vec obvineného prerokovaná, je pojem „primeraná lehota“ relatívny. Primeranosť doby konania sa posudzuje podľa konkrétnych okolností prípadu (napr. rozsudok ESLP vo veci König v. Nemecko z 28. 6. 1978).

15. Pri posudzovaní, či vo veci došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 26/02) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú povaha konania, teda právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania a spôsob, akým súd vo veci postupoval. Povahou konania treba rozumieť nielen jeho zložitosť alebo naopak jednoduchosť na jednej strane, ale aj jeho význam pre obvineného na strane druhej.

16. Pokiaľ ide o význam veci pre sťažovateľa, vo všeobecnosti platí, že doba trestného konania sa posudzuje prísnejšie než doba konania v občianskoprávných veciach, a to vzhľadom na dôsledky trestného konania pre obvineného [obmedzenie práv a slobôd, vplyv na povesť, postavenie v zamestnaní a pod. (napr. rozsudok ESLP vo veci Bagetta v. Taliansko z 25. 6. 1987)].

17. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu pre naplnenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány (napr. všeobecné súdy) vec len prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet) a právoplatne nerozhodli (napr. I. ÚS 118/02).

18. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd po oboznámení sa s obsahom sťažnosti vrátane príloh k nej pripojených a s vyjadreniami účastníkov konštatuje, že vec zo skutkového, ale ani z právneho hľadiska nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti. Ústavný súd pripúšťa určitý stupeň skutkovej zložitosti, vyplývajúci z charakteru veci. Touto skutočnosťou však nie je možné ospravedlniť aktuálny stav konania, ktoré ani po viac ako 13 rokoch nebolo dosiaľ právoplatne skončené, a to napriek tomu, že ústavný súd svojim nálezom sp. zn. I. ÚS 133/2017 z 24. mája 2017 konštatoval, že v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa a krajskému súdu uložil konať bez zbytočných prietáhov a okrem trov konania sťažovateľovi priznal aj finančné zadosťučinenie v sume 3 500 €.

19. Ústavný súd v preskúmanej časti napadnutého konania nezistil také skutočnosti, ktoré by z hľadiska prietáhov bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľa.

20. Napokon ústavný súd hodnotil postup krajského súdu v napadnutom konaní, konkrétne v časti po právoplatnosti nálezu ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 133/2017 z 24. mája 2017. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd nekonal dostatočne efektívne a sústredene.

21. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že z ústavnoprávneho hľadiska je neakceptovateľné, aby konanie v trestnej veci nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 13 rokoch od jeho začatia (napr. IV. ÚS 159/08), a to ani napriek tomu, že ústavný súd po podrobnom preskúmaní priebehu napadnutého konania svojím nálezom sp. zn. I. ÚS 133/2017 z 24. mája 2017 konštatoval, že v ňom došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietáhov a priznal mu úhradu trov konania a finančné zadosťučinenie v sume 3 500 €.

22. Okrem zásadného konštatovania uvedeného v bode 21 ústavný súd poukazuje aj na to, že podľa § 202 ods. 3 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného nemožno konať, ak je obžalovaný vo väzbe alebo výkone

trestu odňatia slobody, alebo ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje päť rokov. V prípadoch nutnej obhajoby (§ 36) nemožno konať hlavné pojednávanie bez prítomnosti obhajcu.

Podľa § 202 ods. 4 Trestného poriadku ustanovenie prvej vety odseku 3 sa nepoužije ak obžalovaný požiada, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti.

Podľa § 40a ods. 2 Trestného poriadku náhradný obhajca má rovnaké práva a povinnosti ako obhajca zvolený alebo ustanovený, na hlavnom pojednávaní alebo neverejnom zasadnutí ich však môže vykonať iba v prípade neúčasti zvoleného alebo ustanoveného obhajcu.

23. Z príloh pripojených k sťažnosti vyplýva, že

- opatrením z 20. decembra 2016 bola sťažovateľovi ustanovená náhradná obhajkyňa,
- podaním doučeným krajskému súdu 4. septembra 2017 sťažovateľ oznamuje, že *„výslovne odmieta účasť na hlavnom pojednávaní“* nariadenom na 18. september 2017,

- podaním expedovaným krajskému súdu 12. septembra 2017 zvolený obhajca sťažovateľa žiada krajský súd o ospravedlnenie neúčasti na nariadenom hlavnom pojednávaní (18. septembra 2017) *„z dôvodu, že sa od 15.09.2017 do 23.09.2017 nachádza na dovolenke v zahraničí“*,

- na hlavnom pojednávaní 18. septembra 2017 boli prítomní:

predseda a členovia senátu, zástupca krajskej prokuratúry, náhradná obhajkyňa a 4 svedkovia (zápisnica z hlavného pojednávania z 18. septembra 2017). Krajský súd hlavné pojednávanie odročil na 8. november 2017 a sťažovateľovi uložil poriadkovú pokutu v sume 1 000 €,

- uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Tost 36/2017 z 25. októbra 2017 bolo uznesenie krajského súdu o uložení poriadkovej pokuty sťažovateľovi zrušené, pričom v odôvodnení uznesenia najvyššieho súdu v súvislosti s hlavným pojednávaním nariadeným na 18. september 2017 bolo uvedené, že *„ak boli prítomní predvolaní svedkovia a súčasne i náhradná obhajkyňa a prokurátor, nič súdu nebránilo, aby tento nariadený úkon bol vykonaný“*.

24. S týmto právnym názorom najvyššieho súdu sa ústavný súd stotožňuje, a preto neuskutočnenie hlavného pojednávania nariadeného na 18. september 2017 v súvislosti s priet'ahmi v napadnutom konaní je potrebné pripísať na ťarchu krajského súdu.

25. Pokiaľ predseda krajského súdu vo vyjadrení k s'ťažnosti poukazuje na to, že z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti predsedu súdu „*bol vygenerovaný nový predseda senátu... ktorý vzhľadom na rozsiahlosť spisového materiálu potrebuje určitý čas na preštudovanie spisu*“, ústavný súd konštatuje, že v súlade so svojou štandardnou judikatúrou uvedenými argumentami nie je možné sa zbaviť zodpovednosti za aktuálny stav konania.

26. Ústavný súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že krajský súd svojím postupom v napadnutom konaní porušil základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

27. Ústavný súd aj napriek záveru, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu v s'ťažnosti označených práv, neprikázal krajskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov, vzhľadom na to, že túto povinnosť mu uložil už vo svojom náleze sp. zn. I. ÚS 133/2017 z 24. mája 2017.

28. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

29. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil,

je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

30. Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 2 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Okrem iného poukázal na právnu neistotu, v ktorej sa dlhodobo nachádza až dosiaľ, pretože napadnutá trestná vec, v ktorej je v procesnom postavení obžalovaného, nebola dosiaľ právoplatne skončená.

31. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

32. S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania krajského súdu vedeného pod sp. zn. 2 T 5/2005 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že vo veci už prikázal konať bez zbytočných prietáhov, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

IV.

33. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní o ústavnej sťažnosti Advokátskou kanceláriou JUDr. Jozef Holič s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému

účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľ si uplatnil trovy konania v celkovej sume 475,05 €.

34. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal pri prvých dvoch úkonoch právnej služby z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2016, ktorá bola 884 €, a pri treťom úkone právnej služby z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2017, ktorá bola 921 €.

35. Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie, prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti a stanovisko k vyjadreniu okresného súdu) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2017 a za jeden úkon právnej služby vykonanej v roku 2018 predstavuje spolu s režijným paušálom (2 x 8,84 € a 1 x 9,21 €) sumu 475,05 €. Trovy právneho zastúpenia teda boli priznané v celkovej sume 475,05 €.

36. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet Advokátskej kancelárie JUDr. Jozef Holič s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, v lehote uvedenej v bode 3 výroku tohto nálezu.

37. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2019